

REGISTRATIECOMMISSIE
GENEESKUNDIG
SPECIALISTEN

knmg

Toezichtsystematiek geneeskundigde vervolgopleidingen

Uitwerking RGS toezichtsvisie in
het kader van het nieuwe CGS
erkenningenbesluit

Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS)

11 februari 2019

Toezichtsystematiek geneeskundige vervolgopleidingen

**Uitwerking RGS toezichtsvisie in
het kader van het nieuwe CGS
erkenningenbesluit**

Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Uitwerking van de visie van de RGS op toezicht op geneeskundig vervolgopleidingen	6
3	Inventarisatie van de wijzigingen in het concept Erkenningenbesluit	10
4	Hoe verder?	12
4.1	Inleiding	12
4.2	Vorbereidingsgroepen en expertgroep	13
4.3	Adviezen voor implementatie door de RGS	13
4.3.1	Rapportage	13
4.3.2	Evaluatiebezoek	14
4.3.3	Regulier toezicht op regionaal samenwerkende opleidingen	17
4.3.4	Intensief toezicht.....	18
5	Toekomstige erkenning- en toezichtsystematiek RGS in krijtlijnen	19
5.1	Inleiding	19
5.2	Cluster 1	20
5.3	Cluster 2.....	20
5.4	Cluster 3.....	21
	Bijlage 1	23

1 Inleiding

In deze nota *Toezichtsystematiek geneeskundige vervolgoopleidingen* bespreekt de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) haar visie op de toezichtssystematiek door de RGS in het kader van het nieuwe erkenningenbesluit dat momenteel door het College Geneeskundige Specialismen (CGS) wordt ontwikkeld.¹ Daarbij laat de RGS haar uitwerking aansluiten bij recente standpunten van het CGS, de RGS, de bestaande kwaliteitssystemen en de rapporten van de commissie Scherpbier. Vanzelfsprekend bouwt de RGS bij het ontwikkelen van haar visie op haar huidige in de praktijk bewezen toezichtssystematiek en de daaraan recent toegevoegde Instellingsvisitaties RGS.

Geneeskundige vervolgoopleidingen zijn in ontwikkeling, waarbij lerende organisaties of professionals zelf streven naar optimale kwaliteit door voortdurende verbetering.² Het CGS en de RGS zijn verantwoordelijk voor de daarbij aansluitende regelgeving en het toezicht.³

Kernelementen van de strategie van de RGS voor het toezicht op de kwaliteit van de vervolgoopleidingen:

- Toezicht maakt gebruik van verbetercycli
- Toezicht houden met flexibiliteit en ruimte voor dynamische ontwikkelingen
- Toezicht op instituuts-, inrichtings- en specialismeniveau:
 - op instituuts- en inrichtingsniveau vindt toezicht plaats op opleidingsinfrastructuur
 - op specialismeniveau vindt toezicht plaats op het niveau van individuele en (regionaal) samenwerkende opleidingen
 - een combinatie van toezicht op alle niveaus is mogelijk

Het CGS bereidt mede op basis van deze inzichten een nieuw integraal kaderbesluit voor en streeft ernaar om dit op 1 januari 2020 van kracht te laten worden. Vernieuwingen in hoofdstuk C, Erkenning en toezicht, hebben gevolgen voor het verlenen van erkenning door de RGS aan en het praktisch toezicht door de RGS op de geneeskundige vervolgoopleidingen, opleidingsorganisaties (instituten, instellingen, inrichtingen, e.d.) en opleiders.

Het CGS stelt in het concept hoofdstuk C meerdere wijzigingen ten opzichte van de huidige CGS-regelgeving voor. Het is op dit moment (december 2018) niet te voorzien op welke wijze de consultatie van betrokken partijen de inhoud van het uiteindelijke besluit en daarmee de taken van de RGS zal beïnvloeden.

Nadat het CGS het nieuwe Erkenningenbesluit en de datum waarop dit van kracht wordt formeel heeft vastgesteld, dient de RGS uitvoering te geven aan dit nieuwe besluit. De (voorbereiding van de) uitvoering van het nieuwe Erkenningenbesluit van het CGS is een reguliere taak van de RGS. De RGS implementeert het nieuwe besluit in de eigen (bureau)organisatie. Daarnaast faciliteert en evalueert de RGS de implementatie van het nieuwe besluit in het veld. Hiervoor is noodzakelijk dat alle betrokkenen bekend zijn met de nieuwe toezichtssystematiek van de RGS, die past binnen het kader van het nieuwe CGS Erkenningenbesluit. Randvoorwaardelijk is daarbij dat de RGS een geactualiseerde toezichtssystematiek vaststelt.

In de RGS vergadering van 2 februari 2018 heeft de RGS ingestemd met het RGS-projectplan Implementatie erkenningenbesluit CGS.

¹ Met de RGS wordt in dit document bedoeld de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten met haar leden als besluitvormend orgaan, in samenwerking met haar adviseurs, medische en juridische secretarissen, bureaumedewerkers, en de plenaire visitatiecommissies van de wetenschappelijke verenigingen

² Stimulans voor interne kwaliteitsverbetering van de geneeskundige vervolgoopleidingen (Scherpbier 2.0) december 2015

³ Gezamenlijke documenten van CGS en RGS: 'Van handhaven naar verbeteren, 2013' en 'Uitgangspunten voor vernieuwing erkenningssystematiek. Verbeteren maar ook handhaven, 2016'

Dit plan omvat de uitvoering van de volgende taken:

1. Ontwikkelen en vaststellen van een nieuwe toezichtsystematiek door de RGS;
2. Inventariseren en communiceren van eventuele uitvoeringsproblemen die de RGS voorziet m.b.t. het concept Erkenningenbesluit van het CGS;
3. Implementeren van de nieuwe erkenningen- en toezichtsystematiek in de (bureau)organisatie van de RGS;
4. Faciliteren van de implementatie van de nieuwe erkenningen- en toezichtsystematiek in het veld;
5. Het ontwikkelen van een bijpassende RGS-tarievenstructuur

De RGS vergadering van 22 juni 2018 besprak het document "*Visie van de RGS op toekomstbestendig kwaliteitstoezicht op de geneeskundige vervolgoopleidingen*" en stemde in met de "*routekaart*". De visie benoemt de uitgangspunten voor toekomstbestendig kwaliteitstoezicht van de RGS op de geneeskundige vervolgoopleidingen. De routekaart omschrijft de uit te voeren activiteiten en het tijdpad. Op basis van het projectplan, de visie en de routekaart wordt in dit document (Ontwikkelen en vaststellen van een nieuwe toezichtsystematiek door de RGS) de eerste stap ten behoeve van de opleidingen uitgewerkt. Dit document geeft daarmee een eerste aanzet tot de uitwerking van de overkoepelende RGS-visie op het toekomstige kwaliteitstoezicht van de RGS op de geneeskundige vervolgoopleidingen. De clusters werken aan een eigen uitwerking van de systematiek van het RGS-toezicht, met de bedoeling om deze vervolgens zoveel mogelijk te integreren.

De september-versie van deze nota *Toezichtsystematiek geneeskundige vervolgoopleidingen* werd op 14 september door de RGS-vergadering besproken en op 14 november 2018 vastgesteld.

Paragraaf 2 beschrijft de uitwerking van de visie van de RGS op de uitoefening van het toezicht. Paragraaf 3 bevat een inventarisatie van de wijzigingen in de erkenningensystematiek zoals vastgelegd in in hoofdstuk C, Erkenning en toezicht, van het nieuwe kaderbesluit. Deze inventarisatie dient samen met de toezichtvisie als basis voor de uitwerking in een volgende fase van de voorbereiding van de implementatie in de (bureau)organisatie van de RGS en in het veld.

In paragraaf 4 wordt voorgesteld langs welke lijnen de verdere uitwerking kan worden uitgevoerd.

Hoe de praktijk na invoering van de nieuwe systematiek op termijn zal zijn wordt in paragraaf 5 in grote lijnen toegelicht.

2 Uitwerking van de visie van de RGS op toezicht op geneeskundig vervolgoopleidingen

Algemeen

De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de opleidingen in cluster 2 ligt bij de opleider, de opleidingsgroep, de aiossen, de opleidingsinstelling (RvB en COC) en de regio/cluster/OOR. In cluster 1 en 3 ligt die bij de hoofden van de opleidingsinstuten of de instituutopleiders, de aiossen, de opleidingsinstellingen en de (stage)opleiders in het veld. In het vervolg van de tekst wordt "opleidingsactoren" geschreven wanneer al deze partijen worden bedoeld.

De wetenschappelijke verenigingen zijn verantwoordelijk voor de specialismespecifieke vakinhoudelijke aspecten van de opleidingen. Zij spelen een centrale rol bij de normering en het toezicht, met bij de drie clusters passende accentverschillen.

Kwaliteitscyclus

Het zwaartepunt van de controle op het voldoen aan alle criteria lag in de praktijk tot recent bij de visitatiecommissies en de RGS. In cluster 2 namen de opleidingsinstellingen zelf via de COC's veelal een faciliterende rol op zich. In cluster 1 en 3 namen de opleidingsinstututen een faciliterende rol op zich.

Door het verlenen van erkenning voor onbepaalde tijd komt de verantwoordelijkheid voor het blijvend voldoen aan de vereisten en de controle daarop vooral bij de opleidingsactoren zelf te liggen (intern kwaliteitstoezicht). Kwaliteitscycli zijn een belangrijk instrument voor het op peil houden en verbeteren van de kwaliteit van de specifieke opleiding en de opleidingsoverstijgende taken. Van belang is dat alle stappen van de kwaliteitscyclus systematisch worden genomen en dat wordt nagegaan of de afgesproken verbeteracties in de praktijk ook beklijven.

Regulier toezicht, rapportages en evaluatiebezoeken

Huidige systematiek cluster 2

De huidige toezichtsystematiek in cluster 2 stoelt op vijfjaarlijkse visitaties van alle opleidingen door visitatiecommissies, bestaande uit leden van de PVC's. Deze visitatiecommissies onderzoeken namens de RGS systematisch of de opleidingen aan alle eisen en verplichtingen van het CCMS-kaderbesluit, het desbetreffende specifieke besluit en het landelijk opleidingsplan voldoen. Bij vastgestelde tekortkomingen kan de RGS aan het erkenningsbesluit voorwaarden en zwaarwegende adviezen toevoegen en beperkingen stellen aan de erkenningstermijn. Daarnaast is de RGS voor cluster 2 in 2018 van start gegaan met de implementatie van instellingsvisitaties RGS op vrijwillige basis. Visitatiecommissies bestaande uit leden van de Plenaire Commissie Instellingsvisitatie RGS (PCI) voeren de instellingsvisitaties uit.

Huidige systematiek cluster 1 en 3

De huidige toezichtsystematiek in cluster 1 en 3 stoelt op vijfjaarlijkse visitaties van alle opleidingsinstututen, opleiders en opleidingsinstellingen door visitatiecommissies. De RGS benoemt de leden van de visitatiecommissie. Zij onderzoeken namens de RGS systematisch of de opleidingsinstututen, de opleiders en opleidingsinstellingen aan alle eisen en verplichtingen van het CHVG- respectievelijk het CSG-kaderbesluit, het desbetreffende specifieke besluit en het landelijk opleidingsplan voldoen. Bij vastgestelde tekortkomingen kan de RGS aan het erkenningsbesluit voorwaarden en zwaarwegende adviezen toevoegen en beperkingen stellen aan de erkenningstermijn.

Nieuwe systematiek

In de beoogde nieuwe situatie gaat de RGS voor het verlenen van erkenning voor onbepaalde tijd na of de opleidingsactoren voldoen aan de eisen die worden gesteld. Indien dat het geval is,

verleent de RGS erkenning voor onbepaalde tijd. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit, en de primaire controle en borging daarvan, ligt vervolgens bij de opleidingsactoren.

Bij de overgang van de huidige erkenningssystematiek naar de nieuwe systematiek wordt in de overgangperiode van vijf jaar de erkenning van alle opleidingsactoren beoordeeld en, mits voldoende, omgezet in erkenning voor onbepaalde tijd. Daardoor wordt na deze overgangperiode de oude erkenningssystematiek niet meer toegepast en is voor alle opleidingsactoren vervolgens het toezicht volgens de nieuwe systematiek van toepassing.

Doordat de opleidingsactoren meer verantwoordelijkheid nemen voor de verbetering, borging en verantwoording van de kwaliteit kan de RGS, zoals beoogd, meer op afstand toezicht houden.

De RGS heeft straks niet meer de plicht om systematisch met vijfjaarlijkse visitaties te controleren of de opleidingsactoren aan alle eisen en verplichtingen voldoen, zoals de RGS tot op heden volgens de huidige systematiek van het CGS wel moet doen.

De RGS houdt in het kader van het regulier toezicht contact met de opleidingsactoren. Daarbij heeft de RGS als instrumenten:

- tweejaarlijkse schriftelijke rapportages,
- evaluatiebezoeken, ten minste eens in de vijf jaar,
- informatie waarover zij anderszins de beschikking krijgt
- steekproefsgewijze bezoeken en
- thematisch toezicht.

In de schriftelijke rapportages reflecteren de opleidingsactoren over hun opleiding en het kwaliteitsborgende systeem van hun opleiding (de PDCA cyclus). De opleidingsinstituten en -instellingen rapporteren over de kwaliteitsevaluatie van de opleidingsinstellingoverstijgende zaken en op geaggregeerd niveau over de aanwezigheid van kwaliteitsevaluaties van de in de betreffende opleidingsinstelling aanwezige opleidingen en de onder het opleidingsinstituut vallende (stage)opleiders en opleidingsinstellingen.

Op grond van de bevindingen bij het reguliere toezicht kan de RGS overgaan tot intensief toezicht met eventueel consequenties voor de continuïteit van de erkenning.

Bij de overgang naar de nieuwe systematiek van erkenning en toezicht houdt de RGS rekening met de alom gevoelde wens de bureaucratie te verminderen en geen papieren tijgers of paarse krokodillen te creëren. Bij het introduceren van nieuwe systematiek onderzoekt de RGS op welke wijze moderne communicatiemiddelen (b.v. videoconferencing) kunnen worden ingezet.

Nieuwe systematiek cluster 2

De RGS vraagt advies over (onderdelen van) de rapportages aan de desbetreffende plenaire visitatiecommissies.

Op basis van de bevindingen bij het reguliere toezicht kan de RGS, op voorstel van de PVC's/PCI, de betreffende opleider en opleidingsinstelling adviezen geven over de kwaliteit van de opleiding en de opleidingsoverstijgende organisatie en daarbij verzoeken om over de uitvoering te rapporteren. Op grond van rapportages kan de RGS, na overleg met een PVC/PCI besluiten om een evaluatiebezoek te brengen aan een opleidingsinstelling of een specifieke opleiding.

Vijfjaarlijkse evaluatiebezoeken aan opleidingen komen in de plaats van de tot nu toe gebruikelijke opleidingsvisitaties. Het accent verschuift daarbij van strikte controle op het voldoen aan de eisen en verplichtingen uit het kaderbesluit naar evaluatie van de kwaliteit van de opleiding.

De RGS heeft de mogelijkheid om een vorm van toezicht verplicht te stellen omdat zij het toezicht op haar eigen wijze kan inrichten, zoals beschreven in de toelichting op artikel C.16 in het concept CGS erkenningenbesluit.

De RGS kan ervoor ook kiezen om een aantal zaken in de uitvoering van haar toezicht verplicht te maken om bijvoorbeeld de uitvoerbaarheid van het toezicht voor het bureau te garanderen

of omdat er andere voordelen aan de specifieke keuze verbonden zijn. Dit geeft de RGS de mogelijkheid om instellingsvisitaties verplicht stellen.

De RGS kan er voor kiezen om bij de invulling van het reguliere toezicht rekening te houden met de wensen van de opleiders van de specifieke opleidingen en opleidingsinstellingen.

Bijvoorbeeld:

- (Samenwerkingsverbanden van) opleiders, opleidingen en gecertificeerde opleidingsinstellingen kunnen er voor kiezen om gezamenlijk of afzonderlijk van elkaar te rapporteren.
- Evaluatiebezoeken worden tenminste vijfjaarlijks uitgevoerd. Daarbij kan de RGS rekening houden met de wensen van opleidingsactoren. De evaluatiebezoeken kunnen al dan niet in overleg tussen de opleidingsinstellingen en opleiders en de RGS en de PVC's /PVI's worden gebracht aan:
 - samenwerkende opleidingen van één specialisme in cluster-, OOR- of regionaal verband
 - één opleiding en dé daarbij behorende opleidingsinstelling door éénzelfde commissie, waarin de PVC van het betreffende specialisme en de PCI zijn vertegenwoordigd (bijvoorbeeld bij een instelling met één of twee opleidingen)
 - een enkele opleiding
 - een enkele opleidingsinstelling

Op termijn ontwikkelt de RGS de steekproefsgewijze bezoeken en het thematisch toezicht. Dit heeft, vanwege beperkte menskracht en middelen, voorlopig geen prioriteit.

Instellingsvisitaties

De RGS certificeert een opleidingsinstelling als bij een instellingsvisitatie RGS blijkt dat in de instelling een zodanig kwaliteitssysteem functioneert dat de kwaliteit van de medisch specialistische vervolgoopleidingen opleidingsoverstijgend adequaat wordt bewaakt en geborgd. Door certificering wijzigt de oude systematiek van de reguliere opleidingsvisitaties zoals beschreven in het Reglement voor Instellingsvisitaties RGS en de notitie Juridische grondslag, kwaliteitskader en procedures. De opleidingsvisitaties verlopen zonder gesprekken met de COC en RvB. Omdat gebleken is dat een instellingsvisitatie RGS de ontwikkeling van het interne kwaliteitssysteem van de instelling in hoge mate faciliteert zal deze vorm van visiteren in de overgangsfase naar een nieuwe toezichtssystematiek een belangrijke rol spelen. Tevens kunnen instellingsvisitaties een opmaat zijn voor regionale visitaties in een OOR of cluster. In de nieuwe toezichtssystematiek kan de methodiek (of onderdelen daarvan) die voor instellingsvisitaties zijn ontwikkeld en geïmplementeerd worden gebruikt bij de evaluatiebezoeken, het intensieve toezicht en nieuwe erkenningen.

Regionale visitaties

Aiossen volgen hun opleiding veelal in regionaal samenwerkende opleidingsinstellingen. De pilot horizontaal visiteren in 2015 toonde aan dat horizontaal (regionaal) visiteren onder de huidige regelgeving mogelijk is. Wel moet bij een eventuele implementatie worden uitgewerkt welke consequenties de RGS aan de uitkomsten van deze nieuwe visitatievorm geeft en wat het betekent voor de daarvoor noodzakelijke regelgeving.

In het concept CGS erkenningenbesluit krijgt de RGS in artikel C.6 de mogelijkheid tot erkenning van meerdere opleidingsinstellingen in een samenwerkingsverband.

Daarbij is vereist dat elke opleider en instelling in het samenwerkingsverband voldoet aan de erkenningseisen en dat de samenwerkingsovereenkomst tussen de instellingen ten minste de afspraken over elke locatie, de inhoud en duur van de verschillende onderdelen van de opleiding en over de onderlinge verhouding en verantwoordelijkheid van de instellingen beschrijft.

De RGS stelt in samenwerking met de betrokkenen, met name de PVC's, richtlijnen op voor de praktische uitvoering van het regulier toezicht op regionaal samenwerkende opleidingen.

Nieuwe systematiek cluster 1 en 3

De RGS vraagt advies over (onderdelen van) de rapportages aan de desbetreffende visitatiecommissies. Verzoeken van de visitatiecommissie om aanvullende vragen kunnen via de RGS aan het hoofd van het opleidingsinstituut, de instituutsopleider, de opleidingsinstelling of rechtstreeks aan de betreffende opleiders worden gericht. De leden van de visitatiecommissies worden voorgedragen door de wetenschappelijke vereniging.

Op basis van de bevindingen bij het reguliere toezicht kan de RGS, op voorstel van de visitatiecommissie, aan het betreffende hoofd van het opleidingsinstituut, de instituutsopleider, de (stage)opleider en opleidingsinstelling adviezen geven over de kwaliteit van de opleiding en de opleidingsoverstijgende organisatie en daarbij verzoeken om over de uitvoering te rapporteren. Op grond van rapportages kan de RGS, na overleg met de visitatiecommissie, besluiten om een evaluatiebezoek te brengen aan een opleidingsinstituut of opleidingsinstelling. Door deze aanpak uniformeren de drie clusters hun werkwijze. Voor cluster 1 en 3 zal dit waarschijnlijk meer werk voor de visitatiecommissies betekenen.

Visitatie en intensief toezicht

De tot op heden gebruikelijke visitatie van een opleiding wordt alleen nog uitgevoerd in het kader van een eerste aanvraag tot erkenning dan wel in het kader van intensief toezicht. Wanneer bij het reguliere toezicht daartoe aanleiding is kan de RGS overgaan tot intensief toezicht.

Op grond van de bevindingen bij het intensief toezicht kan de RGS besluiten om voorwaarden te stellen, de erkenning te schorsen of in te trekken.

De praktische uitvoering van het reguliere en intensieve toezicht werkt de RGS in een volgende versie van deze nota verder uit.

3 Inventarisatie van de wijzigingen in het concept Erkenningenbesluit

Deze paragraaf geeft een analyse van de wijzigingen van het concept-Erkenningenbesluit ten opzichte van het huidige kaderbesluit en de gevolgen daarvan voor de door de RGS, en de PVC's/PCI en visitatiecommissie te ondernemen acties. Deze analyse is van belang voor de volgende fase, de uitwerking van het nieuwe Erkenningenbesluit in een beheersbaar implementatieproces.

Wijzigingen in regelgeving

De wijzigingen in het concept-Erkenningenbesluit (versie 27 augustus 2018) t.o.v. het huidige kaderbesluit betreffen in hoofdlijn de volgende onderwerpen:

- erkenning voor onbepaalde termijn na het verlenen van een eerste erkenning
- erkenning meerdere opleidingsinstellingen in samenwerkingsverband
- eisen interne kwaliteitscyclus per opleidingsinstituut, opleiding en de opleidingsinstelling
- toezicht, regulier en intensief
- evaluatiebezoek tenminste eenmaal per vijf jaar
- tweejaarlijkse rapportage

Regulier toezicht

Het concept nieuwe erkenningenbesluit (concept CGS-KB, art. C.13) bepaalt dat de RGS regulier toezicht houdt op de kwaliteit van de opleiding door deze te monitoren aan de hand van de rapportage, evaluatiebezoeken en van informatie waarover zij anderszins de beschikking krijgt. Het toezicht door de RGS bestaat in de basis uit regulier toezicht en kan overgaan in intensief toezicht.

In de fase van regulier toezicht gaat het erom dat zichtbaar wordt gemaakt hoe het staat met de kwaliteit van de betreffende opleiding en wat er wordt gedaan om deze opleiding te verbeteren.

Het reguliere toezicht kan leiden tot een verzoek om een nadere schriftelijke rapportage, tot een nader evaluatiebezoek of tot intensief toezicht.

De RGS kan de betreffende opleidingactoren adviseren over de kwaliteit van de opleiding, waarbij een verzoek om tussentijdse rapportage onderdeel kan uitmaken van het advies.

Intensief toezicht

Intensief toezicht is een verscherpte vorm van toezicht van de RGS op een opleiding, gericht op herstel van geconstateerde gebreken in een of meer opleidingen en op de kwaliteitsverbetering van die opleiding(en), die kan leiden tot wijziging van die erkenning. Op grond van de bevindingen bij regulier toezicht kan de RGS besluiten tot intensief toezicht. Aanleidingen kunnen zijn bedreigde veiligheid van het opleidingsklimaat, niet rapporteren of niet meer voldoen aan een of meer erkenningseisen.

De RGS kan het intensief toezicht uitoefenen door te verzoeken om een schriftelijke rapportage of door een, eventueel op korte termijn aangekondigde, visitatie.

Op basis van de bevindingen bij intensief toezicht kan de RGS besluiten om de huidige erkenning in stand te laten, de erkenning om te zetten in een erkenning onder voorwaarden voor ten hoogste twee jaar, de erkenning voor ten hoogste één jaar te schorsen of de erkenning in te trekken.

Gevolgen voor de RGS en de PVC's/PCI, visitatiecommissies vanaf 1 januari 2020

De RGS moet zich erop voorbereiden dat de aanvragen voor erkenning door de wijzigingen in het kaderbesluit vanaf 1 januari 2020 veranderen. Dit heeft consequenties voor de door de RGS, de PVC/PCI's en de visitatiecommissies te ondernemen acties. De RGS zal de instellingen die na 1 januari 2020 door de RGS worden aangeschreven om een aanvraag te doen beoordelen en erkennen overeenkomstig het nieuwe erkenningenbesluit. Op indicatie kan de RGS besluiten tot een eenmalige erkenning voor beperkte duur met voorwaarden tot maximaal 1 januari 2025. Dit

houdt in dat de RGS tot 1 januari 2025 ook het oude stelsel in de lucht moet houden. Wat dit precies betekent voor de praktijk van de RGS, de PVC's/PCI en de visitatiecommissies dient nader te worden bepaald. In bijlage I.A is een tabel opgenomen met acht mogelijke scenario's waar de RGS uitgaande van de huidige tekst van het concept-besluit op zal moeten anticiperen.

4 Hoe verder?

4.1 Inleiding

Om vanaf 1 januari 2020 de nieuwe erkennings- en toezichtstaken van de RGS, de PVC's/PCI en de visitatiecommissies te kunnen uitvoeren en de nieuwe instrumenten effectief te kunnen inzetten is het noodzakelijk dat de RGS procedures opstelt over de in bijlage I, onder B genoemde onderwerpen.

De volgende onderwerpen dienen, tenminste, te worden uitgewerkt in een aantal SMART geformuleerde adviezen:

1. **Advies over rapportages:** de (wijze en frequentie van) rapportage door de opleidingsactoren.
2. **Advies evaluatiebezoek:** advies over het vijfjaarlijkse bezoek aan opleidingen en bij een eerste erkenning van een opleiding binnen een jaar na start van de eerste aiOS.
3. **Advies over de uitvoering van het regulier toezicht op regionaal samenwerkende opleidingen.**
4. **Advies over intensief toezicht:** advies over de wijze waarop de RGS het intensief toezicht vorm kan geven.

Bij de verdere uitwerking van deze vier adviezen zullen vele vragen rijzen. Enige voorbeelden hiervan zijn, in willekeurige volgorde en niet volledig:

- Kwantificering van de werkzaamheden voor het bureau RGS, en de PVC's van de wetenschappelijke vereniging en de PCI, alsmede van de visitatiecommissies
- Zinnige inzet van mensen en middelen
- Timing van de te nemen stappen
- Hoe voert de RGS de veranderingen in de systematiek gefaseerd in (geen Big Bang)
- Houdt de RGS in de eerste jaren na ingaan van het erkenningenbesluit als overgangssituatie nog vast aan de oude systematiek ?
- Geeft de RGS de opleidingen en instellingen de vrije keuze voor een systematiek of wordt een vorm van de systematiek van het toezicht (deels) verplicht om o.a. het bureau niet te veel werkzaamheden te geven en te streven naar "keep it simple"
- Komt er een vast format voor de rapportage, zijn er beperkingen in de aangeleverde materialen?
- Gaat de RGS uit van een 'compliance model' waarbij de frequentie van de evaluatiebezoeken afhankelijk is van de kwaliteit van het zelftoezicht (Toezicht op maat)
- Beschouwt de RGS het evaluatiebezoek als een visitatie in een light versie
- Verbanden tussen visitaties (evaluatiebezoeken) en rapportages van opleidingsinstellingen, opleidingen, instellingen en regio's (clusters, OOR's)
- Worden rapportages gevraagd aan opleidingsinstellingen, aan individuele opleiders en aan samenwerkende opleidingen
- Wie beoordeelt de rapportages
- Leiden de twee jaarlijkse rapportages tot een toename van de bureaucratie "papieren" tijger nu er ook evaluatiebezoeken worden uitgevoerd, wat voorheen niet het plan was? Er komt iets bij en er gaat niets af.
- Regionale visitaties (clusters, OOR's); kwantificeren wat de winst is in aantal visitaties. Streeft de RGS naar per saldo minder evaluatiebezoeken door clustering van opleidingsvisitaties in OOR's /regio's
- Hoe duidt de RGS de normen van het CGS ten behoeve van haar toezicht
- Is het noodzakelijk dat de RGS-toezichtsystematiek in het CGS erkenningenbesluit besluit wordt vastgelegd

- Houdt de RGS in haar toezichtsystematiek rekening met deregulering en ontdebelling
- Houdt de RGS in een instelling ook toezicht op opleidingen uit een ander cluster bv ouderengeneeskunde
- Honderd procent controle of steekproefsgewijs
- Instellingsvisitaties (Verplicht instrument ? Voor alle opleidingsinstellingen ? Voorwaarde voor regionale visitaties ?)
- Wat zijn de consequenties van voorwaarden en adviezen
- Informatie aan en instructie van leden van PVC's/PCI en visitatiecommissies
- Zo nodig aanpassing huidige visitatiesystematiek clusters 1 en 3 die werkt met ad hoc visitatiecommissies en individuele visitatoren, werklust neemt mogelijk toe
- Wie schept kader voor en erkent de gebruikte kwaliteitssystemen
- Kijken we alleen naar de kwaliteit van de kwaliteitscyclus of geeft de RGS ook inhoudelijke adviezen
- Visitatiecommissie uitbreiden met andere disciplines
- Werkvormen van instellingsvisitaties overnemen
- Ontwikkelen van evaluatie van de nieuwe systematiek
- Ontwikkel de nieuwe systematiek zodanig dat langdurige juridische procedures over RGS-besluiten wordt voorkomen
- Rol van de plenaire RGS-vergadering bij de toetsing van rapportages, evaluatiebezoeken en intensief toezicht

4.2 Voorbereidingsgroepen en expertgroep

Vier voorbereidingsgroepen, samengesteld uit een expertgroep van RGS-leden en RGS-secretarissen, adviseerden afzonderlijk over bovengenoemde vier onderwerpen. Vervolgens besprak deze expertgroep de adviezen over de vier onderwerpen. Daarnaast werd een discussiestuk met de hoofdlijnen van de toekomstige erkennings- en toezichtsystematiek van de RGS besproken. De hieruit resulterende voorstellen aan de RGS-vergadering treft u in de volgende paragrafen aan.

In de tekst staat op meerdere plaatsen 'De RGS vindt/stelt/zal/.....'. Het spreekt vanzelf dat dit afhankelijk is van de nog te verlenen goedkeuring door de plenaire RGS-vergadering.

4.3 Adviezen voor implementatie door de RGS

4.3.1 Rapportage

Individuele opleidingen of samenwerkende opleidingen rapporteren wanneer zij hierom worden verzocht door de RGS en twee jaar na het evaluatiebezoek over de gegeven adviezen. De cyclus is vijfjaarlijks evaluatiebezoek en rapportage over de adviezen tussen twee evaluatiebezoeken.

Gecertificeerde opleidingsinstellingen van cluster 2 rapporteren tweejaarlijks en wanneer zij hierom worden verzocht door de RGS en over de bij de evaluatiebezoeken gegeven adviezen. In de overgangperiode naar de nieuwe systematiek zal de RGS geen rapportage vragen aan niet gecertificeerde opleidingsinstellingen.

De instituten en instellingen uit cluster 1 en 3 rapporteren conform de cyclus van hun (gecertificeerde) kwaliteitssystemen (circa tweejaarlijks). In het geval van cluster 3 vindt deze rapportage plaats door tussenkomst van en met advisering door de betreffende wetenschappelijke vereniging.

De RGS stelt een format op waarin opleidingsinstellingen/-instituten worden gevraagd om te rapporteren over de wijze waarop de kwaliteit van de opleidingen wordt beoordeeld en geborgd. In de rapportage moeten uitkomsten van de eigen kwaliteitscontrole van de opleidingsinstelling als zodanig en de aanwezige individuele opleidingen (op geaggregeerd

niveau) worden beschreven. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van instrumenten zoals SETQ, Effect, D-RECT en (gecertificeerde) kwaliteitssystemen zoals, GEAR, KOERS en METIS. Uit de rapportages moet blijken hoe het kwaliteitssysteem en de kwaliteitscycli werken. Welke zaken zijn gesignaleerd, wat is er mee gedaan, wat waren de leerpunten, welke veranderingen zijn doorgevoerd? Noem een top 3 van belangrijkste punten die zijn aangepakt.

Een opleidingsinstelling hoeft niet standaard per individuele opleiding te rapporteren, tenzij er bijzonderheden zijn op individueel opleidingsniveau.

Ook stelt de RGS een format op voor rapportage door individuele opleidingen of samenwerkende opleidingen over de bij de evaluatiebezoeken gegeven adviezen. In de rapportage moeten uitkomsten van de eigen kwaliteitscontrole van individuele opleidingen of samenwerkende opleidingen worden beschreven.

Het is afhankelijk van het type rapportage door wie de rapportage inhoudelijk wordt beoordeeld:

- Rapportage op indicatie (bijvoorbeeld naar aanleiding van een melding door aios) op verzoek van de RGS: door een secretaris RGS en het lid RGS van het betrokken specialisme
- Rapportage door de individuele opleidingen of regionaal samenwerkende opleidingen: door de PVC van het betrokken specialisme
- Rapportage door opleidingsinstellingen: door de PCI
- Rapportage door instituten en instellingen van cluster 1 en 3 : door de visitatiecommissie en/of door de betreffende wetenschappelijke vereniging en een secretaris RGS.

4.3.2 Evaluatiebezoek

Evaluatiebezoek

De huidige visitatie heeft zich ontwikkeld tot een gewaardeerd instrument. De RGS beschouwt het evaluatiebezoek als een evolutie van de huidige visitatie en als het belangrijkste instrument voor het reguliere toezicht. Bij het ontwikkelen van het evaluatiebezoek borduurt de RGS voort op de positieve ervaringen met het visiteren. Het evaluatiebezoek brengt zij in lijn met de uitgangspunten voor vernieuwing van de erkenningssystematiek van het CGS en de RGS. Het concept nieuwe kaderbesluit laat de RGS veel ruimte voor de invulling van de inrichting van de evaluatiebezoeken.

Het evaluatiebezoek wordt elke vijf jaar gebracht aan individuele opleidingen of regionaal samenwerkende opleidingen, opleidingsinstituten en opleidingsinstellingen.

De kern van het evaluatiebezoek bestaat uit persoonlijk contact tussen vertegenwoordigers van de RGS en de (P)VVC, PCI, de opleidingsactoren en de opleidingsprofessionals en richt zich op de eigen kwaliteitscycli van de opleidingsorganisaties/instellingen.

De RGS formuleert op basis van de bevindingen adviezen.

De RGS verlangt rapportages van opleidingsinstellingen en opleidingsinstituten en in cluster 2 van individuele opleidingen en samenwerkende opleidingen (zie paragraaf 4.3.1).

Voorbereiding

De RGS ontwikkelt werkdocumenten voor de evaluatiebezoeken.

De werkdocumenten variëren afhankelijk van het type evaluatiebezoek (aan individuele opleidingen of regionaal samenwerkende opleidingen, opleidingsinstituten of gecertificeerde opleidingsinstellingen).

Hierin neemt de RGS op welke documentatie tevoren en welke tijdens het evaluatiebezoek beschikbaar moet zijn. De RGS beperkt de tijdens de visitatie te beoordelen documenten tot het noodzakelijke minimum (bijvoorbeeld aios-portfolio's).

De RGS past de bestaande werkdocumenten voor opleidings- en instellingsvisitaties aan voor gebruik bij evaluatiebezoeken.

De RGS acht het van belang dat er voor regionaal samenwerkende opleidingen een regionaal aanspreekpunt is. Dat hoeft niet per se de universitair opleider te zijn. De concept CGS-regelgeving laat dat nu in het midden. De RGS stelt hierover spelregels op.

Voorbeelden van tevoren op te vragen documenten zijn: lokale en regionale opleidingsplannen, uitkomsten van SETQ, D-RECT, Effect, GEAR, METIS, KOERS en vergelijkbare instrumenten, PDCA-kwaliteitscycli, (discipline overstijgend) onderwijs, docentprofessionalisering, roosters van aiossen in relatie tot arbeidstijdenwet, audits, proefvisiteverslagen, verslagen van opleidingsvergaderingen, verslagen van COC-vergaderingen, COC-reglement, beleidsplan, SWOT-analyse, rapportages van opleidingen, opleidingsinstituten en opleidingsinstellingen, governance code, nieuwe ontwikkelingen (medisch inhoudelijke innovaties, fusies). In aanvulling hierop bepaalt de RGS in overleg met de (P)VC's en de PCI welke (specialisme) specifieke documenten gewenst zijn.

Uit deze niet limitatieve opsomming wordt een, van het type evaluatiebezoek afhankelijke, beperkte selectie gemaakt.

Structuur en criteria

De RGS geeft in werkdocumenten adviezen over de structuur van het evaluatiebezoek.

Voor cluster 2 zijn de PVC's als verlengde arm van de RGS verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van de evaluatiebezoeken, vergelijkbaar met de uitvoering van de huidige visitaties. De PCI heeft deze rol als adviescommissie van de RGS voor instellingsvisitaties en -evaluaties.

Voor de clusters 1 en 3 vult de RGS dit in na bespreking met de leden van de visitatiecommissies. De evaluatiebezoekcommissie (EBC) voor cluster 2 bestaat uit tenminste twee specialist-leden en een aios. Voor instellingsevaluaties is de samenstelling gelijk aan die bij de (huidige) instellingsvisitaties twee specialist-leden, een aios, een bestuurder-visitator en een onderwijskundige of leerhuismanager. De EBC van clusters 1 en 3 bestaat uit tenminste een visitator voor een opleidingsinstelling en tenminste twee specialist-leden en een aios voor het bezoek aan een opleidingsinstituut. Het EBC van cluster 3 aan een opleidingsinstelling bestaat uit tenminste twee specialist-leden en bij grote instellingen een aios.

De RGS geeft adviezen over de agenda en de te bespreken onderwerpen.

De duur van het evaluatiebezoek is afhankelijk van het type bezoek (individuele opleiding, samenwerkende opleidingen of instellingen en instituten) en de omvang van het instituut of de instelling. Een richtlijn daarbij is dat een bezoek 6 uur duurt.

Voor aanvullende gesprekken kan de EBC eventueel gebruik maken van videoconferencing. Voorbeelden zijn: gesprekken met externe partners of aanvullend gesprekken na afronding van het evaluatiebezoek.

De RGS houdt er rekening mee dat de vorm van het bezoek zo open mogelijk moet zijn.

De RGS maakt onderscheid tussen algemene en specifieke criteria.

Voor de algemene criteria stelt de RGS eisen aan de PDCA-cyclus (welke elementen moeten daarin in elk geval terug te vinden zijn).

De (P)VC's doen voorstellen voor specifieke criteria, waarbij het landelijk of regionale opleidingsplan een belangrijk referentiekader is. Tijdens het bezoek worden beide aspecten in voldoende mate getoetst.

De RGS maakt inhoudelijk geen onderscheid tussen het eerste evaluatiebezoek een jaar na de start van de eerste aios en de reguliere vijfjaarlijkse evaluatiebezoeken.

Gesprekken tijdens het evaluatiebezoek aan individuele opleidingen

De EBC spreekt in elk geval met de aiossen en de leden van de opleidingsgroep in cluster 2 en met het hoofd en plaatsvervangend hoofd, de opleiders en de aiossen in cluster 1 en 3.

Als een instelling in cluster 2 is gecertificeerd zijn gesprekken met de raad van bestuur en de COC over opleiding overstijgende onderwerpen niet nodig.

De PDCA-cyclus geldt als vertrekpunt, waarbij kan worden aangesloten op rapportages en de resultaten van de in Scherpbier 2.0 opgenomen kwaliteitsinstrumenten. In een gesprek met open vragen wordt de kwaliteit van de PDCA-cyclus besproken.

In het gesprek met de aiossen komen daarnaast aan de orde de inhoud van de portfolio's, waaronder de genoteerde feedback en de bekwaamverklaringen.

De EBC bepaalt tevoren de duur van het gesprek met de aiossen, afhankelijk van het type evaluatiebezoek, het cluster, en het aantal aiossen.

De RGS ontwikkelt een instructie (inclusief vragenlijsten) ten behoeve van de voorbereiding van aiossen op het evaluatiebezoek.

Het gesprek met leden van de opleidingsgroep heeft een open karakter. Naast generieke onderwerpen (PDCA-cyclus, docentprofessionalisering) bespreekt de EBC vakinhoudelijk-specifieke onderwerpen.

De RGS en/of de (P)VC's kunnen thema's toevoegen. Dat wil zeggen dat er gedurende een periode van bijvoorbeeld twee jaar extra aandacht wordt besteed aan bepaalde onderwerpen die van tevoren bekend worden gemaakt.

Zo kan de RGS bijvoorbeeld bespreking van de onderwerpen waarover in de huidige erkenningsbesluiten de meeste voorwaarden en zwaarwegende adviezen worden toegevoegd (de top 5) voorstellen. De RGS stelt een overzicht van deze onderwerpen op.

Gesprekken tijdens het evaluatiebezoek aan regionaal samenwerkende opleidingen (in het kader van regionaal toezicht)

Zie ook paragraaf 4.3.3. Ook hier geldt dat de EBC in elk geval spreekt met aiossen en leden van de opleidingsgroepen van alle locaties en met het hoofd en plaatsvervangend hoofd, de opleiders en de aiossen in cluster 1, 2 en 3.

Indien alle instellingen in cluster 2 zijn gecertificeerd dan zijn gesprekken met de raad van bestuur en de COC over opleiding overstijgende onderwerpen niet nodig.

De PDCA-cyclus is het vertrekpunt, waarbij kan worden aangesloten op rapportages en resultaten van proefvisitaties en kwaliteitsaudits. In een open gesprek met open vragen wordt de kwaliteit van de PDCA-cyclus besproken.

Het regionaal opleidingsplan wordt uitgebreid besproken, de totstandkoming, de uitvoering in de praktijk en de betrokkenheid van de aiossen.

Van belang is dat de gesprekken zich richten op de borging van de kwaliteit van de opleiding die de aiossen in de regio krijgen, waarbij uitgangspunt is vertrouwen.

Het gaat dan om vragen als:

- Is door de samenwerkende opleidingen voldoende geborgd dat elke aios de opleiding krijgt die hij volgens de trits landelijk-, regionaal- en lokaal opleidingsplan zou moeten krijgen.
- Kunnen de aiossen de stages die zij behoren te lopen daadwerkelijk doen
- Komen aiossen daadwerkelijk toe aan het uitvoeren van hun verplichtingen (zoals bij veel opleidingen het aantal verrichtingen dat zij moeten doen)
- Is binnen het regionaal samenwerkingsverband voldoende geborgd dat elke aios in staat wordt gesteld de afgesproken bekwaamheidsniveaus te behalen

Gesprekken tijdens het evaluatiebezoek aan opleidingsinstellingen en gecertificeerde opleidingsinstellingen

De EBC spreekt met de opleidingsactoren.

In een open gesprek met open vragen wordt als eerste de kwaliteit van de PDCA-cyclus besproken waarna de overige onderwerpen aan bod komen.

Rapportage

Zie ook paragraaf 4.3.1. De EBC stelt een evaluatiebezoekrapport op. De RGS stelt criteria op waaraan het rapport tenminste moet voldoen en voor de doorlooptijd. Het rapport wordt, na consultatie van het lid RGS van het betrokken specialisme, per mandaat secretaris RGS verzonden aan de opleider en de raad van bestuur. Voor de rapportages van gecertificeerde instellingen loopt deze route via de (secretaris en voorzitter van de) PCI.

Adviezen

De RGS kiest voor het begrip advies in plaats van aanbeveling of verbeterpunt. De RGS voegt op voorstel van de EBC zo nodig een of meer adviezen toe aan het evaluatiebezoekrapport. Een advies kan gebaseerd zijn op een punt van kritiek en zal dan in gebiedende wijs worden geformuleerd. Ook kan een positief geformuleerd advies worden gegeven over het voortzetten van een recent ingevoerde verbetering. De RGS bepaalt, op voorstel van de EBC, de datum waarvoor de rapportage wordt verwacht. In de rapportage moet zichtbaar zijn wat de opleider, instituut of instelling heeft gedaan met de adviezen van de EBC. De rapportage betreft de aandachtspunten waar de EBC op heeft gewezen en onderwerpen die opleiders eventueel zelf onder de aandacht willen brengen. In de rapportage worden ook uitkomsten van de eigen kwaliteitscontrole van individuele opleidingen of samenwerkende opleidingen beschreven. De RGS ontwikkelt geen officiële zienswijzeprocedure als onderdeel van de evaluatiebezoeken systematiek. Een zienswijzeprocedure maakt onderdeel uit van de besluitvorming na visitatie en het intensief toezicht. In het kader van hoor en wederhoor beantwoordt de RGS, zo nodig in afstemming met de EBC en (P)VC/PCI, correspondentie.

4.3.3 Regulier toezicht op regionaal samenwerkende opleidingen

Het concept kaderbesluit van de CGS bevat voorstellen voor regelgeving die regionaal toezicht in verschillende vormen mogelijk maakt. Het is aan de RGS om daar, vanuit de eigen verantwoordelijkheid als toezichthouder, rekening houdend met aspecten als kwaliteit, doelmatigheid, ontbureaucratisering et cetera, invulling aan te geven en bij de ontwikkeling van de toezichtsystematiek tevens te toetsen of de regelgeving past bij wat de RGS in het kader van de uitvoering van het toezicht voor ogen staat.

De RGS houdt er rekening mee dat, terwijl erkenningen voor individuele opleidingen voor onbepaalde tijd gaan gelden, samenwerkingsverbanden aan verandering onderhevig kunnen zijn. Dit kan bij het reguliere toezicht op regionaal samenwerkende opleidingen een complicerende factor zijn. Ook kunnen individuele opleidingen samenwerking aangaan met individuele opleidingen uit een of meer andere OOR's. Dit betekent dat de RGS voor het toezicht niet zondermeer uit kan gaan van de indeling in OOR's.

De RGS respecteert de eigen keuze van opleidingen voor het samenwerkingsverband waarin zij willen samenwerken, mits in overeenstemming het specifieke besluit van het betreffende specialisme.

De RGS beoordeelt of regulier toezicht op een samenwerkingsverband van opleidingen vanuit de optiek van de RGS uitvoerbaar is.

De RGS wenst dat een van de opleiders van de regionaal samenwerkende opleidingen het aanspreekpunt voor de RGS is. Dit hoeft wat de RGS betreft niet de universitaire opleider te zijn. Bij regionaal toezicht kan geen sprake kan zijn van one size fits all. Het is een kwestie van maatwerk per specialisme en wellicht ook per regio.

De rol van de wetenschappelijke verenigingen (PVC's) in cluster 2 bij het uitvoeren van het regionaal toezicht is cruciaal.

Bij de clusters 1 en 3 is de rol van de wetenschappelijke verenigingen anders dan in cluster 2 door de aanwezigheid van de opleidingsinstututen.

Het is aan de wetenschappelijke verenigingen en PVC's om – in samenspraak met de RGS - te bepalen of regionaal toezicht binnen hun vakgebied zinvol en uitvoerbaar is.

Indien dat het geval is dan bepalen de wetenschappelijke verenigingen/PVC's de vakinhoudelijke criteria en normen voor samenwerkende opleidingen en de toetsingscriteria. De RGS zal de wetenschappelijke verenigingen/PVC's hierover bevragen en bij de ontwikkeling van regionaal toezicht samen met hen optrekken.

De RGS zal in samenwerking met betrokkenen nader onderzoeken voor welke wetenschappelijke verenigingen en voor welke regionaal samenwerkende opleidingen deze vorm van erkenning en toezicht zinvol en effectief is.

De RGS zal daarbij aan de wetenschappelijke verenigingen/PVC's kaders voorstellen. Dit betekent dat bevragen van de wetenschappelijke verenigingen/PVC's niet kan voordat de RGS die kaders voor zichzelf helder heeft gemaakt.

De RGS gaat bij het stellen van de kaders voor regionaal evalueren uit van een groeimodel. De stip op de horizon is dat regio's die zelf in staat zijn het toezicht op clusterniveau (= per geneeskundige opleiding) uit te voeren waarbij de RGS (via de verlengde arm constructie met wetenschappelijke verenigingen / (P)VC's) toeziet op de kwaliteitsborging binnen het cluster. Dit moet voor alle drie de clusters mogelijk zijn.

De RGS stelt als voorwaarde dat bij regulier evalueren van samenwerkende opleidingen het in beginsel vereist is dat alle betrokken opleidingsinstellingen gecertificeerd zijn.

Een complicerende factor bij de implementatie van regulier toezicht op regionaal samenwerkende opleidingen is dat individuele opleidingen binnen een regio reeds lopende erkenningen hebben die op verschillende momenten aflopen.

De RGS heeft daarbij de volgende twee mogelijkheden:

- De RGS kan overwegen te wachten met het reguliere regionale toezicht totdat alle regionaal samenwerkende opleidingen ieder een eigen erkenning voor onbepaalde tijd hebben
- Een andere mogelijkheid is dat de RGS eenmalig samenwerkende opleidingen visiteert (conform de pilots uit 2014/15) en aan alle individuele opleidingen een eigen erkenning verleent voor onbepaalde tijd, om daarna over te gaan tot vijfjaarlijks regionaal evalueren

De RGS kiest voor de tweede mogelijkheid en voert in de loop van 2019 tenminste twee regionale visitaties uit, in een apart project Implementatie regionale visitaties.

4.3.4 Intensief toezicht

In het concept kaderbesluit worden als aanleiding voor intensief toezicht door de RGS genoemd:

- a. er zijn aanwijzingen dat de kwaliteit of de veiligheid van het opleidingsklimaat in het geding is
- b. een opleidingsorganisatie rapporteert niet, ook niet na een rappel daartoe van de RGS
- c. een opleidingsorganisatie of een opleidingsprofessional lijkt niet te voldoen aan een of meer erkenningseisen uit dit besluit of het betreffende specifieke besluit

De onder b. en c. genoemde punten komen aan het licht bij het reguliere toezicht door de RGS. Wat betreft a. zullen de meldingen vooral door betrokken aiossen in cluster 2 en 3 rechtstreeks aan de RGS worden gedaan. De drempel voor aiossen om een melding te doen bij de RGS blijkt in de praktijk hoog.

Daarom benadrukt de RGS in haar communicatie met aiossen proactief benadrukken dat meldingen over suboptimale omstandigheden door aiossen bij de RGS welkom zijn en zorgvuldig en serieus zullen worden behandeld. De belangen van aiossen zullen door de RGS volledig worden gerespecteerd.

De RGS zal ook in haar communicatie met opleiders / opleidingsgroepen / opleidingsinstellingen in cluster 2 en 3 benadrukken dat de RGS laagdrempelig benaderbaar is en open staat voor signalen over mogelijk tekortschietende kwaliteit of bedreiging van de veiligheid van een opleiding. Voor de meldingen in cluster 1 hebben de opleidingsinstellingen voorzien in een procedure.

Het besluit tot het starten van intensief toezicht wordt genomen per mandaat secretaris RGS.

De secretaris overlegt tevoren met het lid RGS van het betrokken specialisme.

Het daaropvolgende onderzoek wordt op maat uitgevoerd.

Als eerste stap bij intensief toezicht overlegt de RGS met de betrokken opleidingsactoren en vraagt de RGS een rapportage, gericht op de situatie die aanleiding is voor het intensief toezicht. De RGS vraagt ook om een toelichting of en hoe de situatie onderwerp van de PDCA-kwaliteitscyclus is geweest.

De secretaris RGS overlegt met het lid RGS van het betrokken specialisme over de vervolgstappen. Die kunnen bestaan uit een gesprek ten kantore van de RGS of een bezoek (visitatie) aan de opleidingsinstelling of het opleidingsinstituut.

Het onderzoek en de visitatie worden op maat uitgevoerd om informatie te verkrijgen over het onderwerp dat aanleiding was tot het starten van intensief toezicht. Dus geen volledige visitatie volgens de huidige systematiek. Tijdens visitatie kan wel uitbreiding van het onderzoek plaatsvinden.

De visitatie wordt uitgevoerd door een visitatiecommissie die is samengesteld uit de (P)VC of in voorkomende gevallen de PCI. Afhankelijk van de situatie kan een secretaris RGS deel uitmaken van de visitatiecommissie.

De RGS en (P)VC of PCI formuleren een duidelijke onderzoeksvraag voor de visitatiecommissie. Zodra de RGS vaststelt dat de ongunstige situatie die aanleiding was voor het instellen van intensief toezicht in voldoende mate is hersteld sluit de RGS het intensief toezicht af. De secretaris van de RGS bericht vervolgens de betrokken opleider en opleidingsinstelling schriftelijk over de aanleiding tot het intensief toezicht, de bevindingen en de conclusie en een eventueel besluit over de status van de erkenning. Bij continuering van de erkenning gaat de RGS over op regulier toezicht.

De secretaris RGS informeert de plenaire RGS vergadering.

De plenaire RGS-vergadering neemt, of accordeert achteraf, een besluit dat consequenties heeft voor de lopende erkenning.

Een zienswijzeprocedure maakt onderdeel uit van het intensief toezicht en kan eventueel worden gestart wanneer de RGS een voorgenomen besluit neemt dat consequenties heeft voor de lopende erkenning.

De zienswijzeprocedure is gelijk aan de huidige procedure.

De RGS stelt een procedure voor intensief toezicht, waarin o.a. werkwijze en termijnen worden beschreven, op schrift.

5 Toekomstige erkenning- en toezichtsystematiek RGS in krijtlijnen

5.1 Inleiding

Bij lezing van deze nota *Toezichtsystematiek geneeskundige vervolgoopleidingen* is het voor de lezer niet meteen duidelijk hoe na volledige invoering van het nieuwe CGS erkenningenbesluit de systematiek van erkenning en toezicht door de RGS in grote lijnen zal zijn.

In deze paragraaf worden voor de drie clusters in krijtlijnen geschetst hoe de praktijk op termijn zal zijn, met daarbij voor cluster 2 ook enige aandacht voor de overgangssituatie.

5.2 Cluster 1

1. Opleidingsinstituten en opleidingsinstellingen die een gecertificeerde kwaliteitsaudit ondergaan:
 - Een lichtere visitatie die leidt tot erkenning van opleidingsinstituten en instellingen voor onbepaalde tijd
 - Na erkenning voor onbepaalde tijd rapportages en elke 5 jaar evaluatiebezoeken van opleidingsinstituten en opleidingsinstellingen
 - Regelmatige rapportages van instituten en instellingen, voor de opleidingsinstituten huisartsgeneeskunde en ouderengeneeskunde in feite de rapportage van de kwaliteitsaudits
 - In cluster 1 zullen de instituten huisartsgeneeskunde en ouderengeneeskunde waarschijnlijk namens de RGS de opleidingsinstellingen visiteren, rapporteren en hen evalueren.
2. Opleidingsinstituten en opleidingsinstellingen die geen gecertificeerde kwaliteitsaudit ondergaan
 - Individuele visitaties van instituten of instellingen inclusief opleidingsoverstijgende zaken leidt tot erkenning voor onbepaalde tijd
 - Rapportages en elke 5 jaar evaluaties bevatten ook opleidingsoverstijgende zaken
3. Regionaal toezicht is optioneel
 - Op verzoek kunnen opleidingsinstellingen in een regio of samenwerkingsverband gezamenlijk gevisiteerd of geëvalueerd worden
 - Rapportages en evaluaties op maat
4. Intensief toezicht
 - Rapportages
 - Visitaties

5.3 Cluster 2

1. Opleidingsinstellingen
 - Instellingsvisitaties en –evaluaties is de norm voor alle instellingen, groot en klein, met veel of weinig aiossen. De RGS streeft naar een stimulerende en coachende aanpak waarbij de inzet is dat alle opleidingsinstellingen binnen enkele jaren een instellingsvisitatie aanvragen. Evaluatiebezoek een keer per vijf jaar voor gecertificeerde instelling. Reguliere individuele opleidingsvisitaties (dus inclusief gesprekken met COCen RVB) zolang de instelling niet gecertificeerd is (zie 2).
 - Bij opleidingsinstellingen met weinig opleidingen en/of weinig aiossen bepaalt de RGS of de instellingsvisitatie/-evaluatie wordt gecombineerd met de visitatie/evaluatiebezoek van een individuele opleiding.
 - Rapportage, tweejaarlijks, door alle gecertificeerde instellingen.
2. Individuele opleidingen
 - Visitaties bij eerste erkenning en bij intensief toezicht.
 - Evaluatiebezoeken, vijfjaarlijks, bij erkenning voor onbepaalde tijd.
 - Rapportage, tussen twee evaluatiebezoeken in.
3. Samenwerkende opleidingen
 - Optioneel. Op verzoek kunnen regionaal samenwerkende individuele opleidingen gezamenlijk worden geëvalueerd, gebaseerd op een regionaal opleidingsplan.

- Evaluatiebezoeken, vijfjaarlijks, bij erkenning voor onbepaalde tijd.
 - Rapportage, tussen twee evaluatiebezoeken in.
4. Intensief toezicht
- Rapportages
 - Visitaties

Overgangssituatie cluster 2

Voor cluster 2 is van belang dat begin 2020 26 instellingen (met 10 of meer opleidingen) en 7 instellingen met 3 -10 opleidingen al een instellingsvisitatie gehad hebben. Dit betekent dat deze voortaan alleen nog geëvalueerd zullen worden en daarmee instromen in het nieuwe stelsel. Daarmee zijn er ook al 593 van de in totaal 881 erkende opleidingen die lichter (afgeslankt) kunnen worden geëvalueerd waarna erkenning voor onbepaalde tijd volgt. Door een instellingsvisitatie verplicht te stellen voor de overige 16 instellingen (die op vrijwillige basis niet hebben meegedaan of niet tot de oorspronkelijke doelgroep behoorden) kan worden bewerkstelligd dat ook bij deze instellingen het opleidingsoverstijgende deel 1 keer grondig wordt doorgelicht en dat ook daar over enkele jaren kan worden volstaan met evaluaties. Voor instellingen met 1 of 2 opleidingen ontwerpt de RGS een visitatie/ evaluatiemodel waarin naast individuele opleidingsaspecten instellingstaken ruimer aan bod kunnen komen.

5.4 Cluster 3

1. Grote instellingen
 - Dit betreft instellingen met meer dan 10 aios en/of over minstens 5 locaties of meerdere instellingen die in een samenwerkingsovereenkomst de opleiding verzorgen
 - Opleidingsvisitatie leidt tot erkenning voor onbepaalde tijd
 - Na erkenning voor onbepaalde tijd evaluatiebezoeken elke 5 jaar
 - ◊ Secretaris RGS bepaalt het aantal dagdelen/onderdelen van het bezoek afhankelijk van de (landelijke) spreiding en aantal aios
 - Rapportage van instellingen elke 2 jaar aan de betreffende wetenschappelijke vereniging, deze rapporteert al dan niet geaggregeerd aan de RGS
2. Kleine instellingen
 - Dit betreft instellingen met minder dan 10 aios en/of over minder dan 5 locaties
 - Opleidingsvisitatie leidt tot erkenning voor onbepaalde tijd
 - Na erkenning voor onbepaalde tijd evaluatiebezoeken elke 5 jaar
 - ◊ Het bezoek omvat minimaal 1 dagdeel
 - Rapportage van instellingen elke 2 jaar aan de betreffende wetenschappelijke vereniging, deze rapporteert al dan niet geaggregeerd aan de RGS
3. Instituten
 - Opleidingsvisitatie leidt tot erkenning voor onbepaalde tijd
 - Na erkenning voor onbepaalde tijd evaluatiebezoeken elke 5 jaar
Secretaris RGS bepaalt het aantal dagdelen/onderdelen van het bezoek afhankelijk van het aantal opleidingen
 - Rapportage van instituten elke 2 jaar aan de betreffende wetenschappelijke vereniging, en onverkort, met advies van de WV aan de RGS
4. Intensief toezicht
 - Rapportages
 - Visitaties

Overgangssituatie cluster 3

De aandachtspunten van rapportage sluiten zo veel mogelijk aan bij KOERS. Het vereist nadere uitwerking en afstemming met de wetenschappelijke verenigingen hoe exact hun rol hierin is en daarmee hoe veel of weinig er daarna voor de RGS overblijft aan werk- en denkkracht om deze

rapportages te verwerken. Wij gaan er voorlopig van uit dat instellingen tweejaarlijks rapporteren aan de betreffende WV en de WV het rapport met een (korte) analyse naar de RGS stuurt. Behandeling door de secretaris, die het eventuele vervolg bepaalt zou dan volstaan. Met deze op KOERS gebaseerde werkwijze gaan de rapportages dan niet naar een UC. Ze worden in elk geval meegegeven aan de visitatoren bij hun evaluatiebezoek.

Bijlage 1

A. In deze tabel worden acht scenario's geschetst waarop de RGS moet anticiperen.

In deze tabel worden voor de volledigheid alle mogelijke scenario's opgesomd. In de praktijk zal de RGS met betrekking tot de nieuwe erkenningssystematiek in eerste instantie en vooral de scenario's 2, 7 en 8 uitwerken. De overige scenario's sluiten aan bij de huidige systematiek van erkenning en toezicht door de RGS.

Om de tekst in de tabel compact te houden wordt met 'de RGS verzoekt een visitatie uit te voeren' bedoeld 'de RGS verzoekt aan de PVC om een visitatiecommissie te formeren (cluster 2) of formeert een visitatiecommissie (cluster 1 en 3) voor de uitvoering van een visitatie'.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het vijfjaarlijkse evaluatiebezoek.

	Na 1 januari 2020	Actie RGS
1	Opleiding met erkenning volgens de oude systematiek die vóór 1 januari 2020 door de RGS is aangeschreven om aanvraag te doen tot een hernieuwde erkenning wordt volgens de oude systematiek geïnspecteerd en erkend. Opleiding met erkenning volgens de oude systematiek rapporteert over voorwaarden en/of zwaarwegende adviezen.	RGS volgt de voor 1 januari 2020 gebruikelijke procedures volgens de oude systematiek voor visiteren, verlenen van erkenningen en beoordelen van rapportages over voorwaarden en zwaarwegende adviezen.
2	De RGS schrijft na 1 januari 2020 het opleidingsinstituut, de opleider en opleidingsinstelling aan om aanvraag te doen tot een hernieuwde erkenning voor onbepaalde tijd voor deze opleiding op de reeds erkende locatie(s) (concept CGS-KB, art. C.3 en C.4).	RGS vraagt PVC (cluster 2) of visitatiecommissie (cluster 1 en 3) een visitatie uit te voeren en de RGS te adviseren. Bij positief advies verleent RGS erkenning voor onbepaalde tijd. PVC of visitatiecommissie beoordeelt de rapportage en brengt het vijfjaarlijkse evaluatiebezoek. Op indicatie verleent de RGS eenmalig erkenning voor beperkte duur met voorwaarden tot maximaal 1 januari 2025. PVC (cluster 2) of visitatiecommissie (cluster 1 en 3) beoordeelt de rapportage en verricht aan het eind van de erkenningstermijn een visitatie
3	Opleiding met erkenning (voor onbepaalde tijd) vraagt uitbreiding aan met een opleidingsonderdeel (of langere opleidingsduur) (concept CGS-KB, art. C.10) of locatie	RGS vraagt advies aan PVC. PVC beoordeelt de aanvraag schriftelijk of na bezoek ter plaatse

4	Instituut of instelling vraagt erkenning aan voor nieuwe opleiding (concept CGS-KB, art. C.10)	RGS vraagt PVC (cluster 2) of visitatiecommissie (cluster 1 en 3) een visitatie uit te voeren en de RGS te adviseren. Bij positief advies verleent RGS erkenning voor onbepaalde tijd. PVC of visitatiecommissie brengt binnen een jaar na start van de eerste aios een evaluatiebezoek. Daarna beoordeelt PVC of visitatiecommissie de tweejaarlijkse rapportage en brengt het vijfjaarlijkse evaluatiebezoek
5	Het opleidingsinstituut of de opleidingsinstelling wenst een nieuwe (plaatsvervangende) opleider aan te stellen. De instelling informeert de RGS en zendt mee een verklaring van de (plvv) opleider dat deze zal blijven voldoen aan de onderdelen a tot en met f en de betreffende aanvullende eisen in hoofdstuk E, F of G (concept CGS-KB, art. C.7)	RGS controleert of de specialist aan alle eisen voldoet (concept CGS-KB, art.C.6). RGS vraagt advies aan PVC (cluster 2) of visitatiecommissie (cluster 1). Bureau RGS evt. na overleg met RGS- secretaris besluit (cluster 3). Na positief advies erkent RGS de (plvv opleider) en neemt de naam in haar register op
6	Meerdere samenwerkende opleidingen of opleidingsinstellingen (cluster, regio) wensen een gezamenlijk erkenning (concept CGS-KB, art. C.6)	RGS vraagt PVC (cluster 2) of visitatiecommissie (cluster 1 en 3) een visitatie uit te voeren en de RGS te adviseren. Bij positief advies verleent RGS erkenning voor onbepaalde tijd aan het samenwerkingsverband en de individuele opleidingen PVC of visitatiecommissie beoordeelt de tussentijdse rapportage en brengt het vijfjaarlijkse evaluatiebezoek
7	Meerdere samenwerkende opleidingen of opleidingsinstellingen (cluster, regio), met ieder een erkenning voor onbepaalde tijd (concept CGS-KB, art. C.3, C.4 en C.5) verzoeken aan de RGS om voortaan als één samenwerkingsverband te worden beoordeeld	RGS vraagt advies aan PVC (cluster 2) of visitatiecommissie (cluster 1 en 3). PVC of visitatiecommissie beoordeelt de tweejaarlijkse rapportages en brengt het vijfjaarlijkse evaluatiebezoek aan het samenwerkingsverband
8	Instelling verzoekt om instellingsvisitatie ter verkrijging van een certificering (alleen van toepassing voor cluster 2)	RGS vraagt PCI een visitatie uit te voeren en de RGS te adviseren, volgens de systematiek zoals ontwikkeld in het project instellingsvisitatie. Bij positief advies van PCI verleent RGS het certificaat voor onbepaalde tijd. PCI beoordeelt de tweejaarlijkse rapportage en brengt het vijfjaarlijkse evaluatiebezoek

Ad scenario 1: In de concept versie van het Kaderbesluit CGS wordt bij de overgangsbepalingen een optie genoemd voor de opleiders en organisaties die de RGS vóór 1 januari 2020 heeft aangeschreven om opnieuw te worden erkend of waarvan een erkenningsaanvraag op 1 januari 2020 loopt. Zij kunnen de RGS verzoeken om te erkennen volgens de nieuwe systematiek. Scenario's 2 en 4 zijn hierbij van toepassing. De RGS zal deze optie te zijner tijd bij de uitvoeringstoets betrekken.

B. Erkennings- en toezichtstaken en instrumenten van de RGS, bestaand en nieuw

Cluster 2

Bestaande erkennings- en toezichtstaken van de RGS en de PVC, die na 2019 worden voortgezet:

- Een erkenningsaanvraag voor een opleiding wordt door de RGS ontvangen en administratief afgehandeld. De RGS vraagt de PVC een visitatiecommissie te formeren om een visitatie uit te voeren. De visitatiecommissie adviseert de RGS, die vervolgens een besluit neemt. Het besluit kan worden genomen per mandaat secretaris, een uitvoeringscommissie of door de voltallige RGS-vergadering.
- Op verzoek van de RGS adviseert de PVC over een aanvraag voor uitbreiding van een bestaande erkenning (opleidingsonderdeel, locatie of opleidingsduur). De PVC kan de aanvraag schriftelijk of door een bezoek ter plaatse beoordelen.
- Bij een aanvraag voor erkenning van een nieuwe (plaatsvervangend) opleider vraagt de RGS advies aan de PVC.
- De RGS vraagt de PCI (= PVC voor instellingsvisitaties) een visitatie uit te voeren en de RGS te adviseren, volgens de systematiek zoals ontwikkeld in het project instellingsvisitatie.

Nieuwe erkennings- en toezichtstaken en instrumenten van de RGS en de PVC, vanaf 1 januari 2020:

- Bij een hernieuwde erkenning van een opleiding verleent de RGS erkenning voor onbepaalde tijd.
- De (aanvraag voor een) erkenning kan een samenwerkingsverband van meerdere opleidingsinstellingen betreffen.
- De RGS vraagt de PVC/PCI om de twee-jaarlijkse **rapportage** te beoordelen en de RGS te adviseren.
- De PVC/PCI stelt op verzoek van de RGS een commissie samen die het vijf-jaarlijkse **evaluatiebezoek** uitvoert en de RGS adviseert.
- Bij een eerste erkenning van een nieuwe opleiding vraagt de RGS aan de PVC om een commissie te formeren die binnen een jaar na start van de eerste aios een evaluatiebezoek aan de opleiding brengt en de RGS adviseert.
- Indien het **reguliere toezicht**, de twee-jaarlijkse rapportage, een evaluatiebezoek, of het vijf-jaarlijks evaluatiebezoek, daartoe aanleiding geven, gaat de RGS over tot **intensief toezicht**. Het intensieve toezicht is een verscherpte vorm van toezicht van de RGS op een opleiding die gericht is op herstel van geconstateerde gebreken en op kwaliteitsverbetering van die opleiding. De bevindingen van de RGS kunnen leiden tot wijziging van de erkenning.

Cluster 1 en 3

Bestaande erkennings- en toezichtstaken van de RGS

- Een erkenningsaanvraag voor een opleidingsinstituut, opleidingsinstelling of (stage)opleider wordt door de RGS ontvangen en administratief afgehandeld. De RGS formeert een visitatiecommissie of vraagt een visitator te visiteren. De visitatiecommissie of visitator adviseert de RGS, die vervolgens een besluit neemt. Het besluit kan worden genomen per mandaat secretaris, een uitvoeringscommissie of door de voltallige RGS-vergadering.
- Op verzoek van de RGS adviseert de visitatiecommissie of visitator over een aanvraag voor uitbreiding van een bestaande erkenning (opleidingsonderdeel, locatie). De visitatiecommissie of visitator kan de aanvraag schriftelijk of door een bezoek ter plaatse beoordelen.

- Bij een aanvraag voor erkenning van een nieuwe (plaatsvervangend) opleider vraagt de RGS advies aan de visitatiecommissie of visitator.

Nieuwe erkennings- en toezichtstaken en instrumenten van de RGS, vanaf 1 januari 2020:

- Een erkenningsaanvraag voor een opleidinginstituut, opleidingsinstelling of (stage)opleider wordt door de RGS ontvangen en administratief afgehandeld. De RGS formeert een visitatiecommissie. De visitatiecommissie adviseert de RGS, die vervolgens een besluit neemt. Het besluit kan worden genomen per mandaat secretaris, een uitvoeringscommissie of door de voltallige RGS-vergadering.
- Op verzoek van de RGS adviseert de visitatiecommissie over een aanvraag voor uitbreiding van een bestaande erkenning (opleidingsonderdeel, locatie). De visitatiecommissie kan de aanvraag schriftelijk of door een bezoek ter plaatse beoordelen.
- Bij een aanvraag voor erkenning van een nieuwe (plaatsvervangend) opleider vraagt de RGS advies aan de visitatiecommissie.
- Bij een hernieuwde erkenning van een opleiding verleent de RGS erkenning voor onbepaalde tijd.
- De (aanvraag voor een) erkenning kan een samenwerkingsverband met een centraal aanspreekbare instelling betreffen.
- De RGS vraagt de visitatiecommissie om de twee-jaarlijkse **rapportage** van een opleiding te beoordelen en de RGS te adviseren.
- De RGS stelt een commissie samen die het vijf-jaarlijkse **evaluatiebezoek** uitvoert en de RGS adviseert.
- Bij een eerste erkenning van een nieuw opleidinginstituut, opleidingsinstelling of (stage)instelling formeert de RGS een commissie die binnen een jaar na start van de eerste aios een evaluatiebezoek aan de opleiding brengt en de RGS adviseert.

Indien het **reguliere toezicht**, de twee-jaarlijkse rapportage, een evaluatiebezoek, of het vijf-jaarlijks evaluatiebezoek, daartoe aanleiding geven, gaat de RGS over tot **intensief toezicht**. Het intensieve toezicht is een verscherpte vorm van toezicht van de RGS op een opleiding die gericht is op herstel van geconstateerde gebreken en op kwaliteitsverbetering van die opleiding. De bevindingen van de RGS kunnen leiden tot wijziging van de erkenning.

Toezichtsystematiek geneeskundige vervolgoopleidingen
Uitwerking RGS toezichtsvisie in het kader van het nieuwe CGS
erkenningenbesluit
is een uitgave van artsenfederatie KNMG
Versie 1.0 (11 februari 2019), Utrecht